

Temeljem članka 17. stavak 2. i članka 72. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04) i članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, u suradnji s nadležnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, na 46. sjednici, održanoj 8. svibnja 2008. godine, donijelo je

PRAVILNIK

O OSVJEŽAVAJUĆIM BEZALKOHOLNIM PIĆIMA I SLIČNIM PROIZVODIMA

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet)

Pravilnikom o osvježavajućim bezalkoholnim pićima i sličnim proizvodima (u daljnjem tekstu: Pravilnik) propisuje se kakvoća, način deklariranja i drugi zahtjevi koje moraju zadovoljiti osvježavajuća bezalkoholna pića i slični proizvodi (soda-voda, sirupi, prašci, pastile, energetska pića i pića s mineralnim solima - u daljnjem tekstu: proizvodi), te temeljni zahtjevi za očuvanjem kakvoće tih proizvoda.

Članak 2.

(Opseg primjene)

- (1) Zahtjevi propisani ovim Pravilnikom moraju biti zadovoljeni u proizvodnji i prometu proizvoda.
- (2) U smislu ovog Pravilnika promet je ponuda, uvoz, skladištenje - držanje na zalihima radi prodaje ili izlaganje za prodaju.

Članak 3.

(Definicija kakvoće proizvoda)

U smislu ovoga Pravilnika, kakvoća je ukupno svojstvo proizvoda uvjetovano sastavom, pridodanim tvarima, tehnološkim postupcima, ambalažom, uvjetima skladištenja, transporta i čuvanja koje treba zadovoljiti potrebe krajnjega potrošača.

Članak 4.

(Deklariranje ili označavanje proizvoda)

- (1) Na deklariranje ili označavanje proizvoda primjenjuju se odredbe posebnog propisa o općem deklariranju ili označavanju upakirane hrane, izuzev ako za pojedine proizvode ovim Pravilnikom nije drukčije propisano.
- (2) Osvježavajuće bezalkoholno piće deklarira se kao "**osvježavajuće bezalkoholne piće**", pri čemu se navodi osnovna sirovina od koje je proizvod dobiven.
- (3) Proizvodi iz članka 1. ovoga Pravilnika stavljaju se u promet samo u originalnom pakiranju.
- (4) Proizvodi koji se stavljaju u promet u originalnom pakiranju moraju na ambalaži, etiketi, dokumentu, naljepnici, alkici, omotu ili privjesnici imati deklaraciju.
- (5) Ambalaža sa zatvaračima u kojoj se proizvodi stavljaju u promet mora imati zatvarače dizajnirane da se izbjegne mogućnost krivotvorenja ili kontaminacije.
- (6) Dopušteno je isticanje slike, grafičkog, slikovnog prikaza (animacije), oznake ili crteža voća, biljke i drugih proizvoda od kojih je proizvedeno osvježavajuće bezalkoholno piće, izuzev aromatiziranih osvježavajućih bezalkoholnih pića i soda- vode.
- (7) Deklaracija osvježavajućeg bezalkoholnog pića mora sadržavati podatke o ukupnoj količini suhe tvari u postocima (%), količini osnovne sirovine u postocima (%) i količini ugljičnog dioksida (CO₂) u g/l, ako ga proizvod sadrži.
- (8) Osvježavajuće bezalkoholno piće proizvedeno od mješavina više vrsta osnovne sirovine deklarira se tako što se u listi sastojaka navode sve vrste upotrijebljenih sirovina prema padajućem redu.
- (9) Osvježavajuće bezalkoholno piće može se proizvoditi bez dodatka ugljičnog dioksida (CO₂), kao negazirano osvježavajuće bezalkoholno piće, ali se tada u nazivu proizvoda mora istaknuti da je proizvod "**negaziran**".
- (10) Osvježavajuća bezalkoholna pića iz članka 10. ovoga Pravilnika, izuzev točaka f) i i), mogu se proizvoditi sa smanjenom ili reduciranom energetske vrijednošću za najmanje 30% vrijednosti u odnosu na energetske vrijednosti originalnog proizvoda, što se mora navesti na deklaraciji ("**smanjena energetska vrijednost%**").
- (11) Deklaracija za osvježavajuća bezalkoholna pića koja sadrže kinin, kofein i ortofosfate mora sadržavati podatke o količini kofeina, kinina i soli ortofosforne kiseline u gotovome proizvodu.

Članak 5.

(Proizvođačka specifikacija)

- (1) Proizvođač je dužan prije početka proizvodnje sačiniti proizvođačku specifikaciju za svaki proizvod pojedinačno koji proizvodi na temelju ovoga Pravilnika, kojom se ispunjavaju uvjeti za osiguranje i očuvanje kakvoće i uređuju opći zahtjevi za proizvode koji se stavljaju na tržište.
- (2) Proizvođačka specifikacija, izuzev podataka navedenih u deklaraciji, sukladno posebnom propisu o općem deklariranju ili označavanju upakirane hrane treba sadržavati:
 - a) evidencijski broj dokumenta;

- b) vrstu i naziv proizvoda, skupinu kojoj proizvod pripada prema odredbama ovoga Pravilnika, seriju (šaržu, partiju ili lot);
 - c) datum donošenja specifikacije;
 - d) datum početka proizvodnje po proizvođačkoj specifikaciji;
 - e) kratak opis tehnološkog postupka proizvodnje;
 - f) datum i izvješće o provedenim ispitivanjima zahtjeva u pogledu kakvoće utvrđenim u proizvođačkoj specifikaciji i naziv ovlaštenog laboratorija koji je proveo ispitivanja;
 - g) vrstu i količinu upotrijebljenih komponenata i aditiva računato na gotovi proizvod.
- (3) Za proizvode čiji uvjeti u pogledu kakvoće nisu propisani ovim Pravilnikom, primjenjuju se uvjeti propisani za skupinu srodnih proizvoda.

Članak 6.

(Nazivna količina punjenja)

- (1) Nazivna količine punjenja, označavanje nazivnih količina i dopuštena odstupanja od nazivnih količina punjenja za proizvode iz članka 1. ovoga Pravilnika dane su u sljedećoj tablici:

Nazivna količina punjenja deklarirana u gramima (g) ili litrama (l)		Dopuštena odstupanja od nazivne količine punjenja	
Obujam u l	Odstupanje od deklariranog obujma	Masa u g	Odstupanje od deklarirane mase
do 0,1	± 4 ml	do 25	± 10%
preko 0,1 do 0,2	± 6 ml	preko 25 do 100	± 5%
preko 0,2 do 0,4	± 8 ml	preko 100 do 200	± 4,5 g
preko 0,4 do 1	± 2%	preko 200 do 500	± 10 g
preko 1 do 2	± 1,5%	preko 500 do 5.000	± 20 g
preko 2	± 1%	-	-

- (2) Srednja vrijednost stvarnih odstupanja za uzorak od 10 pojedinačnih pakiranja mora biti manja ili jednaka 40% od granice dopuštenih odstupanja količine punjenja za nazivnu količinu navedenu u tablici iz stavka (1) ovoga članka.
- (3) Prosječna količina stvarnog punjenja pakiranja proizvoda iz stavka (1) ovoga članka ne smije biti manja od nazivne količine punjenja.

Članak 7.

(Uporaba vode)

Voda koja se rabi u proizvodnji bezalkoholnih osvježavajućih pića je voda za piće, prirodna izvorska i prirodna mineralna voda koja mora zadovoljavati zahtjeve kakvoće utvrđene posebnim propisima o prirodnim mineralnim, prirodnim izvorskim vodama kao i propisom o higijenskoj ispravnosti vode za piće.

Članak 8.

(Dopuštena uporaba aditiva i pomoćnih sredstava)

U proizvodnji proizvoda iz članka 1., ukoliko nije drukčije određeno ovim Pravilnikom, dopuštena je uporaba aditiva i pomoćnih sredstava sukladno odredbama posebnog propisa o uvjetima za uporabu prehrambenih aditiva u hrani namijenjenoj prehrani ljudi (u daljnjem tekstu: posebnog propisa o prehrambenim aditivima).

DIO DRUGI - POSEBNE ODREDBE OSVJEŽAVAJUĆA BEZALKOHOLNA PIĆA

Članak 9. (Definicija)

Pod osvježavajućim bezalkoholnim pićima, prema ovome Pravilniku, podrazumijevaju se proizvodi dobiveni odgovarajućim tehnološkim postupkom od vode definirane člankom 7. ovoga Pravilnika, šećera i/ili sladila, voćnog soka ili soka od povrća, koncentriranog voćnog soka, voćne pulpe, voćne ili baze od povrća, biljnih ekstrakata, žitarica, proizvoda od žitarica, soje i proizvoda od soje, hmelja i proizvoda od hmelja, surutke i proizvoda od surutke, sirupa za osvježavajuća bezalkoholna pića, mineralnih soli i vitamina, s ili bez dodatka ugljičnog dioksida te ostalih aditiva dopuštenih posebnim propisom o prehranbenim aditivima.

Članak 10.

(Podjela osvježavajućih bezalkoholnih pića)

Osvježavajuća bezalkoholna pića, ovisno o pojedinim sastojcima i prehranbenim aditivima, proizvode se i stavljaju u promet kao:

- osvježavajuće bezalkoholno piće od voćnog soka;
- osvježavajuće bezalkoholno piće od voćne baze;
- osvježavajuće bezalkoholno piće od biljnih ekstrakata;
- osvježavajuće bezalkoholno piće od žitarica ili surutke;
- aromatizirano osvježavajuće bezalkoholno piće;
- energetsko osvježavajuće bezalkoholno piće;
- sirupi za osvježavajuća bezalkoholna pića;
- prašci i pastile;
- soda-voda;
- osvježavajuće bezalkoholno piće s mineralnim solima.

Članak 11.

(Temeljni zahtjevi)

Osvježavajuća bezalkoholna pića koja se stavljaju u promet moraju zadovoljavati sljedeće temeljne zahtjeve da:

- senzorska svojstva odgovaraju vrsti deklariranog proizvoda;
- sadrže najmanje 7% suhe tvari (mjereno refraktometrom pri 20°C), ukoliko ovim Pravilnikom nije drukčije propisano za pojedine proizvode;
- ne sadrže više od 3 g/l etanola, izuzev osvježavajućih bezalkoholnih pića od žitarica ili surutke u kojima je sadržaj etanola najviše 2% v/v;
- ukupna količina ugljičnog dioksida (CO₂), ako je deklarirana, iznosi najmanje 2 g/l, ukoliko ovim Pravilnikom nije drukčije propisano za pojedine proizvode;
- sadrže najmanje 15 mg/l odnosno ne više od 85 mg/l kininhidroklorida, računato kao kinin i najviše 250 mg/l kofeina, ukoliko ovim Pravilnikom nije drukčije propisano za pojedine proizvode.

A. OSVJEŽAVAJUĆA BEZALKOHOLNA PIĆA OD VOĆNOG SOKA

Članak 12. (Definicija)

Pod osvježavajućim bezalkoholnim pićem od voćnog soka, prema ovome Pravilniku, podrazumijevaju se bistri ili mutni proizvodi dobiveni od vode definirane člankom 7. ovoga

Pravilnika, šećera i/ili sladila, voćnog soka, koncentriranog ili dehidriranog voćnog soka, voćne pulpe s ili bez dodatka ugljičnog dioksida i ostalih aditiva dopuštenih posebnim propisom o prehranbenim aditivima.

Članak 13.

(Posebni zahtjevi)

Osvježavajuća bezalkoholna pića od voćnog soka koja se stavljaju u promet moraju, izuzev temeljnih zahtjeva iz članka 11. ovoga Pravilnika, izuzev točaka b) i e), zadovoljavati sljedeće posebne zahtjeve:

- sadržavati najmanje 8% suhe tvari (mjereno refraktometrom pri 20°C) u gotovome proizvodu;
- sadržavati najmanje 6% voćnog soka od citrus voća ili najmanje 10% voćnog soka ili voćne smjese od ostalih vrsta voća ili povrća.

B. OSVJEŽAVAJUĆA BEZALKOHOLNA PIĆA OD VOĆNIH BAZA

Članak 14.

(Definicija i posebni zahtjevi)

- Pod osvježavajućim bezalkoholnim pićima od voćnih baza, prema ovome Pravilniku, podrazumijevaju se bistri ili mutni proizvodi dobiveni od vode definirane člankom 7. ovoga Pravilnika, šećera i/ili sladila, citrus baza, odnosno voćnih i baza od povrća, kininhidroklorida s ili bez dodatka ugljičnog dioksida (CO₂) i ostalih aditiva dopuštenih posebnim propisom o prehranbenim aditivima.
- Osvježavajuća bezalkoholna pića od voćnih baza koja se stavljaju u promet, uz temeljne zahtjeve iz članka 11. ovoga Pravilnika moraju sadržavati najmanje 2% m/m odgovarajuće voćne baze, baze od povrća ili citrus baze, računato na voćnu bazu čija je ukupna suha tvar 42%, izuzev citrus baze limuna za koju je dopušteno 32% (mjereno refraktometrom pri 20°C), uključujući i suhu tvar od dodanog šećera.

C. OSVJEŽAVAJUĆA BEZALKOHOLNA PIĆA OD BILJNIH EKSTRAKATA

Članak 15.

(Definicija i posebni zahtjevi)

- Pod osvježavajućim bezalkoholnim pićima od biljnih ekstrakata, prema ovome Pravilniku, podrazumijevaju se bistri ili mutni proizvodi dobiveni od vode definirane člankom 7. ovoga Pravilnika, šećera i/ili sladila i biljnih ekstrakata, s ili bez dodatka ugljičnog dioksida te ostalih aditiva dopuštenih posebnim propisom o prehranbenim aditivima.
- Pod biljnim ekstraktima namijenjenim proizvodnji osvježavajućih bezalkoholnih pića, prema ovome Pravilniku, podrazumijevaju se aromatični ekstrakti isključivo biljnog podrijetla, dopušteni za prehranu ljudi, koji potječu od jedne ili više vrsta bilja, a dobivaju se vodenom ili alkoholnom ekstrakcijom, digestijom, maceracijom ili destilacijom različitih dijelova bilja, plodova citrusa, začina, plodova kontinentalnog i južnog voća te raznih trava.
- Osvježavajuća bezalkoholna pića od biljnih ekstrakata koja se stavljaju u promet uz temeljne zahtjeve iz članka 11. ovoga Pravilnika, moraju sadržavati ne više od 700 mg/l ortofosfata, izraženog kao ortofosforna kiselina.

D. OSVJEŽAVAJUĆA BEZALKOHOLNA PIĆA OD ŽITARICA ILI SURUTKE**Članak 16.****(Definicija i posebni zahtjevi)**

- (1) Pod osvježavajućim bezalkoholnim pićima od žitarica ili surutke, prema ovome Pravilniku, podrazumijevaju se bistri ili mutni proizvodi dobiveni od vode definirane člankom 7. ovoga Pravilnika, žitarica ili proizvoda od žitarica, soje i proizvoda od soje, hmelja i proizvoda od hmelja, surutke ili proizvoda od surutke, šećera i/ili umjetnog sladila s dodatkom ugljičnog dioksida (CO₂) i ostalih aditiva dopuštenih posebnim propisom o prehrambenim aditivima.
- (2) Proizvodi iz stavka (1) ovoga članka dobivaju se izravnom fermentacijom žitarica ili proizvoda od žitarica i koncentriranih ekstrakata od žitarica ili surutke.
- (3) Osvježavajuće bezalkoholno piće od surutke uz temeljne zahtjeve iz članka 11. ovoga Pravilnika, izuzev točke e), mora sadržavati najmanje 40% surutke u gotovome proizvodu.

E. AROMATIZIRANA OSVJEŽAVAJUĆA BEZALKOHOLNA PIĆA**Članak 17.****(Definicija i posebni zahtjevi)**

- (1) Pod aromatiziranim osvježavajućim bezalkoholnim pićima, prema ovome Pravilniku, podrazumijevaju se proizvodi dobiveni od vode definirane člankom 7. ovoga Pravilnika, šećera i/ili sladila, aroma s ili bez dodatka ugljičnog dioksida (CO₂) i ostalih aditiva dopuštenih posebnim propisom o prehrambenim aditivima.
- (2) Aromatizirana osvježavajuća bezalkoholna pića koja se stavljaju u promet, izuzev temeljnih zahtjeva iz članka 11. ovoga Pravilnika, izuzev točaka b) i e), moraju sadržavati najmanje 6% suhe tvari (mjereno refraktometrom pri 20°C) u gotovome proizvodu.
- (3) Ukoliko je bezalkoholno piće proizvedeno od prirodne mineralne vode ili prirodne izvorske vode s dodatkom odgovarajuće arome s ili bez dodatka CO₂, deklaracija mora sadržavati podatak o vrsti vode te navod o vrsti dodane arome (npr. "**..... voda s umjetom aromom**" ili "**.....aromatizirana prirodnom aromom**").

F. ENERGETSKA PIĆA**Članak 18.****(Definicija)**

Energetsko piće je proizvod koji se spravlja od sastojaka iz članka 9. ovoga Pravilnika.

Članak 19.**(Posebni zahtjevi)**

- (1) Energetsko piće ("*energy drink*") mora sadržavati najmanje 10% suhe tvari (mjereno refraktometrom pri 20°C) i najmanje 250 mg kofeina po 1.000 ml.
- (2) Energetska pića uz ostale dodatke mogu sadržavati i vitamine, minerale, taurin, glukuronolakton i inozitol.
- (3) Energetska pića mogu sadržavati najviše navedenih tvari po 1.000 ml pića (referentne vrijednosti):
 - a) kofein 320 mg,
 - b) inozitol 200 mg,
 - c) glukuronolakton 2400 mg,
 - d) taurin 4000 mg.

- (4) Energetska pića obvezatno se deklariraju sa svim navedenim sastojcima.

Članak 20.**(Deklariranje energetskih pića)**

- (1) Deklaracija energetskog pića mora sadržavati sljedeće upozorenje:
 - a) "**Ne preporučuje se konzumiranje osobama osjetljivim na kofein, oboljelim od šećerne bolesti, trudnicama i djeci niti se smije miješati s alkoholom**".
 - b) podatak o dopuštenom dnevnom unosu.
- (2) Upozorenje mora biti u istom vidnom polju s nazivom proizvoda i mora biti napisano slovima čija veličina ne može biti manja od slova kojima se označavaju sastojci.

G. SIRUPI ZA OSVJEŽAVAJUĆA BEZALKOHOLNA PIĆA**Članak 21.****(Definicija sirupa za osvježavajuća bezalkoholna pića)**

Pod sirupima namijenjenim proizvodnji ili pripremi osvježavajućih bezalkoholnih pića, podrazumijevaju se, prema ovom Pravilniku, viskozni sirupasti proizvodi dobiveni odgovarajućim tehnološkim postupkom od sastojaka iz članka 9. ovoga Pravilnika.

Članak 22.**(Podjela sirupa)**

Sirupi se stavljaju u promet s oznakom "**Sirupi za osvježavajuća bezalkoholna pića.....**" i to:

- a) od voćnog koncentrata ili baza;
- b) od biljnih ekstrakata;
- c) od žitarica;
- d) od surutke;
- e) za aromatizirana bezalkoholna pića;
- f) niskoenergetski sirup.

Članak 23.**(Posebni zahtjevi)**

Sirupi za osvježavajuća bezalkoholna pića, koji se stavljaju u promet, moraju zadovoljavati posebne zahtjeve:

- a) imati ujednačenu sirupastu konzistenciju, izuzev sirupa u kojima je šećer djelomično ili potpuno zamijenjen sladilom bez pojave raslojavanja, izuzev sirupa za osvježavajuća bezalkoholna pića od citrus baza;
- b) sadržavati najmanje 60% ukupne suhe tvari ako se pakira u nepovratnoj originalnoj ambalaži;
- c) sadržavati najmanje 45% (mjereno refraktometrom pri 20°C) suhe tvari sirupa namijenjenog proizvodnji gotovih osvježavajućih bezalkoholnih pića u posebnim uređajima "post. miks" pakiranim u povratne kontejnere;
- d) u niskoenergetskim sirupima suha tvar mora biti najmanje 30% niža od suhe tvari u sirupa za osvježavajuća bezalkoholna pića (najviše 42%);
- e) količina sastojaka i aditiva u sirupu za osvježavajuća bezalkoholna pića iz ovoga Pravilnika, nakon razblaživanja vodom prema uputi na deklaraciji, mora odgovarati odredbama o temeljnim i posebnim zahtjevima za istovrsna osvježavajuća bezalkoholna pića, izuzev količine ugljičnog dioksida;
- f) količina ukupne suhe materije u sirupima za osvježavajuća bezalkoholna pića sa sniženom

energetskom vrijednošću mora biti u odgovarajućem odnosu s ukupnom suhom materijom osvježavajućeg bezalkoholnog pića koje se dobiva iz tog sirupa.

Članak 24.

(Deklariranje sirupa za osvježavajuća bezalkoholna pića)

- (1) Deklaracija sirupa za osvježavajuća bezalkoholna pića uz podatke iz članka 4. ovoga Pravilnika, sadrži i uputu za uporabu, odnosno postupak i stupanj razblaživanja vodom za dobivanje odgovarajuće vrste osvježavajućeg bezalkoholnog pića.
- (2) Na povratnom kontejneru za pakiranje sirupa namijenjenih proizvodnji osvježavajućih bezalkoholnih pića, koja se toče iz posebnih uređaja, mora se istaknuti deklaracija za sirup i deklaracija za odgovarajuće osvježavajuće bezalkoholno piće.

H. PRAŠCI I PASTILE ZA OSVJEŽAVAJUĆA BEZALKOHOLNA PIĆA

Članak 25.

(Definicija praška i pastila za osvježavajuća bezalkoholna pića)

Pod prašcima i pastilama namijenjenim pripremi osvježavajućih bezalkoholnih pića, prema ovome Pravilniku, podrazumijevaju se dehidrirani praškasti proizvodi čijim se otapanjem u vodi, prema uputi na deklaraciji, dobivaju osvježavajuća bezalkoholna pića.

Članak 26.

(Posebni zahtjevi i deklariranje)

- (1) Prašci i pastile za osvježavajuća bezalkoholna pića, koji se stavljaju u promet, uz temeljne zahtjeve iz članka 11. ovoga Pravilnika, izuzev točke c), moraju zadovoljavati posebne zahtjeve:
 - a) nakon otapanja u vodi prema priloženoj uputi, moraju sadržavati sve sastojke u propisanim količinama za odgovarajuću skupinu osvježavajućih bezalkoholnih pića, koja mogu biti bistra ili mutna;
 - b) ne smiju sadržavati više od 4 g/l ugljičnog dioksida (CO₂);
 - c) dopuštena je uporaba natrij-vodikova karbonata.
- (2) Deklaracija praška i pastila za osvježavajuća negazirana bezalkoholna pića uz podatke iz članka 4. ovoga Pravilnika, mora sadržavati uputu o načinu pripreme osvježavajućeg bezalkoholnog pića od toga praška odnosno pastile.

I. SODA-VODA

Članak 27.

(Definicija i posebni zahtjevi)

- (1) Soda-voda je proizvod dobiven izravnim tretiranjem vode za piće ugljičnim dioksidom u specijalnim bocama.
- (2) Soda-voda koja se stavlja u promet mora zadovoljavati posebne zahtjeve:
 - a) količina ugljičnog dioksida ne smije biti manja od 5 g/l.,
 - b) ugljični dioksid koji se upotrebljava za proizvodnju soda-vode mora biti čist i bez primjesa.

J. OSVJEŽAVAJUĆA BEZALKOHOLNA PIĆA S MINERALNIM SOLIMA

Članak 28.

(Definicija osvježavajućih bezalkoholnih pića s mineralnim solima)

Osvježavajuće bezalkoholno piće s mineralnim solima je proizvod dobiven od sastojaka iz članka 9. ovoga Pravilnika uz dodatak mineralnih soli.

Članak 29.

(Posebni zahtjevi)

Osvježavajuća bezalkoholna pića s mineralnim solima koja se stavljaju u promet uz temeljne zahtjeve iz članka 11. ovoga Pravilnika, izuzev točke b), moraju zadovoljavati sljedeće posebne zahtjeve:

- a) ukupna količina mineralnih soli u proizvodu ne može biti manji od 1.000 mg/l, pri čemu količina kalija ne premašuje količinu natrija.
- b) da sadrži minerale u količinama utvrđenim sljedećom tablicom:

Naziv	Dopuštena količina u mg/l
natrij	300 -1500
kalij	100 - 500
magnezij	najmanje 5
kalcij	10 - 100
klorid	300 - 1.500

Članak 30.

(Deklariranje)

- (1) Deklaracija osvježavajućih bezalkoholnih pića koja sadrže natrij više od 1.000 mg/l mora sadržavati i upozorenje: **"Proizvod ne smiju upotrebljavati osobe kojima je preporučena ishrana sa smanjenim sadržajem natrija"**.
- (2) Upozorenje mora biti u istom vidnom polju s nazivom proizvoda i mora biti napisano slovima čija veličina ne može biti manja od slova kojima se označavaju sastojci.

DIO TREĆI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 31.

(Utvrđivanje usklađenosti)

Za utvrđivanje usklađenosti proizvoda s propisanim općim zahtjevima u pogledu kakvoće u svrhu službene kontrole koriste se važeće metode utvrđene posebnim propisom te druge validirane i međunarodno priznate metode.

Članak 32.

(Službene kontrole i inspekcijски nadzor)

Službene kontrole i inspekcijски nadzor bit će provodeni na način utvrđen valjanim zakonskim propisima.

Članak 33.

(Prestanak primjene)

- (1) Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika prestaje primjena Pravilnika o kvaliteti osvježavajućih bezalkoholnih pića ("Službeni list SFRJ", br. 52/83 i 56/83).
- (2) Proizvodi koji su proizvedeni i označeni prema odredbama Pravilnika iz stavka (1) ovoga članka mogu biti u prometu najdulje 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Pravilnika.

Članak 34.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 165/08
8. svibnja 2008. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
dr. **Nikola Špirić**, v. r.